

KONUŞMA SANATI VE KOMPOZİSYON BAĞLAMINDA DİLBİLİMSEL BİR İNCELEME

Mehrali CALP*

ÖZ

Bu çalışmada, “Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon” başlıklı metnin ana eksenini oluşturan anlatımla ilgili kuram ve uygulamaya ilişkin değişkenler dilbilimsel bir perspektiften incelenmiştir. Dille iletişim kuran insan topluluklarında konuşur ve yazarların kendilerini tam ve doğru olarak ifade edebilmeleri, konuşma ve yazma becerilerini etkili ve doğru kullanmalarına bağlıdır. İncelenen metinde konuşma ve yazma ile ilgili beceri elde etmenin yolunun, bunlar hakkında öğrenilen kuramsal bilgilerle yetinmek yerine ilkelerin uygulanmasından geçtiği vurgulanmaktadır. Bu çalışmanın amacı, “Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon” başlıklı metin üzerinde dilbilimsel bir çözümleme yaparak bu metnin özellikle sözlü ve yazılı anlatım becerileriyle ilgili ileri sürdüğü yaklaşım ve görüşleri ile günümüz dilbilimsel ve dil bilimsel kuram ve uygulamalar arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemektir. Çalışma nitel araştırma modellerinden örnek olay modeline göre gerçekleştirilmiştir. Örnek olay tarama modeli, evrendeki belli bir ünitenin derinliğine ve genişliğine, kendisi ve çevresi ile olan ilişkisini belirleyerek o ünite hakkında bir yargıya varmayı amaçlayan tarama düzenlemeleridir. Bu çalışmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Özellikle konuşma ve yazma öğretimi bağlamında incelediğimiz İngilizce metinde “kuralcı” bir anlayış hâkimken Türkçede dil öğretiminde yapısalcı dil öğretiminin etkisiyle “kuralcı” tutum benimsenmekle beraber son yıllarda bilişsel dil öğretiminin etkisiyle “betimleyici” dil öğretim anlayışının varlığından söz edilebilir. “Dil kullanımındaki doğruluk kavramı, büyük ölçüde dil bilgisinin koyduğu kurallarla belirlenir” şeklindeki görüşler, incelediğimiz metnin yazarı Carpenter’ın “İmlâ ve benzeri konularda doğru olması için onu isteklendirmek, üç sebepten dolayı öğrenciyi sıkıntıya sokmaya değer.” tezini desteklemektedir. Sonuç olarak gerek “Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon” başlıklı metindeki yaklaşım gerekse günümüz dil öğretimi yöntem ve yaklaşımları arasında dönem farklılığına rağmen birçok benzerlik bulunduğu görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Dilbilim, Dil bilgisi, Konuşma Sanatı, Kompozisyon, dil öğretimi

A LINGUISTIC INVESTIGATION IN THE CONTEXT OF RETORICS AND COMPOSITION**ABSTRACT**

In this study, the text titled “The Art of Speech and English Composition” is discussed. The variables related to the theory and practice related to the narrative, which constitute the main axis of the text, were examined from a linguistic perspective. The ability of authors and speakers to express themselves fully and accurately in a linguistic community depends on their effective and correct use of these two language skills. It is emphasized in the examined text that the way to obtain skills related to speaking and writing is to apply the principles rather than to be content with the theoretical knowledge learned about them. The aim of this study is to determine the similarities and differences between today's linguistic and grammatical theories and practices by making a linguistic analysis on the text titled “The Art of Speech and English Composition” by making a linguistic analysis. The study was carried out according to the case study model, which is one of the qualitative research models. In this research, document review method was used. While a "prescriptive" understanding is dominant in the English text that we examine especially in the context of teaching speaking and

* Doç. Dr. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, mcalp@adri.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2261-4893>

writing, although "prescriptive" attitude is adopted in Turkish language teaching with the effect of structuralist language teaching; it can be mentioned that there is a "descriptive" language teaching approach with the effect of cognitive language teaching. "The concept of accuracy in language use is largely determined by the rules of grammar." the author of the text we reviewed supports Carpenter's thesis: 'Encouraging her to be correct in spelling and similar issues, it is worth putting the student in trouble for three reasons.'. Consequently, it is seen that there are many similarities between both the approach in the text titled "The Art of Speech and English Composition" and current language teaching methods and approaches, despite the period differences.

Keywords: Linguistic, Grammar, the Art of Speech, Composition, Language Teaching

GİRİŞ

"Dil nedir?" sorusu gramercilerin, dilbilimcilerin, düşünürlerin, araştırmacıların ve hatta dili konuşan sade insanların merak konusu olmuştur. Dilbilimciler, kendi bakış açılarına göre bu soruya farklı anlamlar yüklemiştir. Farklı anlamlar verilmesinde dilin birçok işlevinin bulunmasının etkili olduğu söylenebilir. Dil'e mistik, kültürel, antropolojik anlamlar verenler yanında sosyolojik bakış açısıyla "insanlar arasında iletişim sağlayan dilsel bir dizge" anlamı verenler de olmuştur. Birçok açıdan büyük öneme sahip olan dil, çok eski dönemlerden beri insanın ilgisini çekmiştir. Eski Yunanda dil bilgisi, felsefenin bir dalı olarak *yazma sanatı*; Orta Çağlarda ise *doğru yazma, doğru konuşma*, dil *kurallarına uyma* şeklinde algılanmıştır. Bugünün geleneksel gramerleri de, büyük ölçüde geçmiş dönemlerin çalışmalarına dayalıdır (Eker, 2011). Ses, söz ve sözcük gibi değişik düzenlerin uyumlu birleşimiyle anlamlı bir bütün oluşturan dilin çeşitli işlevleri bulunmaktadır. Bunlar *araç işlevi, düzeltme işlevi, etkileşim işlevi, kendini ifade etme işlevi, hayal kurma işlevi, keşfetme işlevi, bilgilendirme işlevi*dir. Bunlar arasında inceleme konumuzla ilgili olan *kendini ifade etme işlevine* göre dil, başkalarıyla iletişim kurmak için kullanılır. Dilin bu işlevinde konuşma, açıklama yapma, görüş ileri sürme, tartışma gibi etkinliklere katılma yoluyla kullanılması söz konusudur.

Dil, yalnızca düşünceyi aktaran, ileten değil, aynı zamanda onu biçimlendiren bir dizgedir. Bloomfield, dilin şahsî birtakım etkenlerin tesirinde kalan bireysel bir işlem olmadığını, bunun ötesinde o dili konuşan insanların üzerinde uzlaştıkları ortak temelleri içeren bir sistem olduğunu vurgulamıştır (El-Arabî, ve Işkın, tarihsiz). Güneş, de "Dil iletişim aracıdır." görüşünü vurgulamaktadır. (Güneş, 2011) Ergin ise dilin sosyal ve kültürel boyutuna vurgu yapar. (Ergin, 2003 Öte yandan, Frege-Russel-Wittgenstein gibi felsefecilerin "Dilin işlevi, olguları betimlemektir." görüşüne karşı çıkan Austin, dilin betimlemek ve bildirmek dışında işlevleri de olduğunu ifade eder (Aysever, 2000). Dilin kendisi kadar, öğretilmesi de büyük bir önem arz etmektedir. Kuşaklar arasında sağlıklı bir iletişimin kurulması, yeni yetişen bireylerin yararlı vatandaş olmaları, bireylerin kültür ve medeniyetten en üst düzeyde faydalanmaları, ana dilinin etkili bir şekilde öğretilmesi ile mümkündür (Calp ve Calp, 2016). Gerek anadil gerekse yabancı/hedef/ikinci dilin öğretimi üzerine günümüze kadar birçok strateji, yöntem ve yaklaşım geliştirilmiş ve uygulamaya konmuştur. Bunlardan bir kısmı varlığını hâlen sürdürürken yeni arayışlar da yapılmaktadır. Farklı dil öğretim strateji, yöntem ve yaklaşımlar arasında doğruluk-akıcılık eksenli, öğretmen-öğrenci merkezli, kuralcı-betimleyici temelli ve davranışçı-yapısalcı-bilişsel yaklaşımlar sayılabilir. Bu strateji, yöntem ve yaklaşımların amaç, felsefi görüş ve uygulamalarına ilişkin temel anlayışlarında zamanla birçok değişiklik olmuştur.

Bu kapsamda *Dil bilgisi-Çeviri Yöntemi* yıllarca dil öğretmenleri tarafından kullanılmıştır. Daha sonra dil öğretiminde anadil kullanımını yasaklayan *Doğrudan Yöntem* benimsenmiştir. Davranışçı yaklaşımın ilkelerini benimseyen İşitsel Dilsel Yöntem de kullanılmıştır. Dil öğrenmenin bir alışkanlıklar setini biçimlendirmek anlamına geldiği düşüncesinin doğruluğu 1960'ların başında ciddi

olarak sorgulandı. Öğrenciler sadece çevredeki uyarıcılara basit olarak tepki veren olmaktan daha çok, hedef dilin kurallarını keşfetmek için hipotezler oluşturmakla uğraşan, kendi öğrenmeleri için çok daha fazla sorumlu kişiler olarak görüldü.

Dilbilimci Noam Chomsky, insanların daha önce hiç işitmedikleri sözleri anladıkları ve ürettikleri için dil ediniminin alışkanlık biçimlendirme yoluyla gerçekleştirilmesinin mümkün olmayacağını ileri sürdü. Chomsky, konuşmacıların yeni sözler üretmelerine ve anlamalarına imkân veren arka plandaki soyut kuralların bir bilgisine sahip olduklarını ileri sürdü. Chomsky dil öğrenmenin alışkanlık biçimlendirmenin ürünü değil, aksine kural oluşturma olarak düşünülmesi gerektiğini savundu. Bu nedenle, dil edinimi insanların elde ettikleri dilin kurallarını keşfetmek için kendi düşünme süreçlerini veya bilişlerini kullandıkları bir yöntem olarak düşünülmelidir. (Larsen-Freeman and Anderson, 2007). İnsan bilişi üzerine yapılan vurgular Bilişsel Kod Yaklaşımının kurulmasına yol açtı (Celce-Murcia 1991). Zamanla dilin bir iletişim aracı olduğu görüşü kabul gördü. Bunun üzerine iletişim kurma ve dilin günlük yaşamda kullanımına yönelik çalışmalar yapıldı.

Öte yandan tarihsel süreç içinde dil öğretimine yaklaşımlar kuralcı-betimleyici ikilemi üzerinden tartışılmıştır. Betimsel yaklaşım dilde doğruluğa ilişkin önyargı içermeyen, sürekli değişimin ve gelişimin olduğunu savunan bir yaklaşım iken, kuralcı yaklaşım, dilde doğruluğa ilişkin yargılarda bulunan, doğruluk açısından klasik dilleri örnek alan, dilin eskiden kullanılan biçimlerini tercih eden, kişisel sezilere dayanan bir yaklaşımdır (akt. Duman, 2013). Crystal (1989) kuralcı ve betimleyici yaklaşımların dilde iki ucu temsil ettiklerini; betimleyicilerin bütün dil kullanımlarını eşit şekilde kabul edilebilir buldukları ancak standartları önemsemedikleri, kuralcılarının ise tarihî gelenekçiliği körü körüne izledikleri için eleştirir.

Günümüz dilbiliminin temel varsayımlarından biri, dilbilimin kuralcı değil, betimleyici bir disiplin olmasıdır. Lyons'a (1990) göre, dilbilimin amacı, toplumdaki bireylerin nasıl konuşmaları gerektiğini belirlemek değil, nasıl konuştuklarını betimlemektir. Ölçünlü dillere karşı mesafeli duran betimleyici yaklaşım, (...) kuralcılığın önemsiz olduğu kadar konu dışı olduğunu da ileri sürmüştür. Kuralcıların *eski doğrudur* konusundaki ısrarlarına karşı dilbilimciler dilin sürekli bir değişim içinde olduğunu söylemekte. Mesthrie vd. (2000) ve Milroy (1998)'a göre ölçünlü dil, daha çok bir yazılı dil değişkesidir ve nüfusun çok küçük bir kısmını oluşturan üst ve üst-orta sınıfa aittir. Preston (1998) da dilin çeşitli görünüşleri olabileceği gerçeğini kuralcıların görmezlikten geldiğini, dilin sadece, yazıya aktarılmış ölçünlü hâlini esas aldıklarını dile getirir.

İster sözle isterse yazıyla üretilen metinlerden dil ve anlatım bakımından kusursuz olanlar beğeni toplar. Dil ve anlatım bakımından kusursuz; içerik bakımından özgün olan anlatımlar, bu özelliklerini bağlı oldukları dil kurallarına uyumdan elde ederler. Bu uyumu, tarihi süreçte Doğuda belagat,** Batıda retorik*** sağlamaya çalışmıştır. Görülüyor ki farklı dil ve kültür ortamında gelişen belagat ile retorik benzer işlevlere sahip ve aynı amaca hizmet etmiştir. Belagat ve retorik getirdiği çeşitli teknikler, insanların kendilerini muhataplarına etkili ve güzel bir tarzda ifade edebilme, başkalarını

** Belagat ses ve mana kusurlarından arınmış; telaffuzu açık, anlamı anlaşılır, dili sade ve akıcı, kulağa hoş gelen ve söz dizimi mükemmel olan bir anlatımın bağlama uygun olması anlamında kullanılmaktadır. Belagat; terim olarak her şeyden önce meânî (kelâmın muktezâ-yı hâle uygunluğunu sağlama), beyân (en açık bir şekilde ifade etme), bedii (kelâmı süsleme) ve tevâbi'ini içine alan bir ilmin adıdır. Bu ilim ile sözün (kelâmın) kısımlarından sahih olanını "ihtiyâr" edebilme melekesi kazanılır. Sözün belîğ olabilmesi için delâletin açıklığı, söz yerinin gözetilmesi şarttır. Esasen böyle kelâm kısa, kolay ve mânâca zengin olur (Bilgegil, 1980). Bu konuda M. Rifat ise şunları dile getirmektedir: "Belagat: muktezâ-yı hâle mutabık söz söylemek"tir (M. Rifat, 1308).

***Batıda, dili kusursuz kullanmanın yol ve yöntemlerini öğreten disiplin retoriktir. Retorika terimi ilk kez Platon'un "Gorgias" diyalogunda "sanat" anlamında kullanılır. Antik Çağ'da geniş anlamıyla "dili ikna edici biçimde kullanma sanatı" olarak tanımlanmıştır. Retorik sözlük anlamıyla hitabet sanatıdır. (Çadrcı, 2010).

Yazmayı yöneten ilkeler, zamanla halk hitabeleri için konuşma dilini kullanma biçimini etkiledi. Etkili konuşmanın eski ilkeleri ve etkili yazmanın yeni ilkeleri arasındaki etkileşim, eninde sonunda hayli gelişmiş bir etkinlik olan hitabeti doğurdu. Klâsik hitabet döneminde, büyük hatipler, önemli fikirleri sunmak için konuşma dilini becerikli bir şekilde kullandıklarından ötürü saygın insanlardı (Atlan and Biron, 1964: 693).

tam ve doğru anlayabilme yollarını sunmuş; bu yolla insanlar sağlıklı iletişim kurma imkânını elde edebilmiştir.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, “Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon” başlıklı metin üzerinde dilbilimsel bir çözümleme yaparak bu metnin özellikle sözlü ve yazılı anlatım becerileriyle ilgili ileri sürdüğü kuram ve uygulamaya ilişkin görüşleri ile günümüz dilbilimsel ve dil bilgisel yaklaşımları arasındaki benzerlik ve farklılıkları belirlemek ve Türk okurlarına Türk dilinde yazılmış eserlerde karşılaştıkları benzer durumlarla karşılaştırma yapma ve çıkarım elde etme imkânı sunmaktır.

YÖNTEM

Çalışma nitel araştırma modellerinden örnek olay modeline göre gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Örnek olay tarama modeli, evrendeki belli bir ünitenin (birey, aile, okul, hastane, dernek ve benzerlerini), derinliğine ve genişliğine, kendisi ve çevresi ile olan ilişkileri belirleyerek o ünite hakkında bir yargıya varmayı amaçlayan tarama düzenlemeleridir. (Karasar, 2016: 119). Bu çalışma bir taraftan filolojik bir niteliğe sahip olma yanında, dilbilimin bir dalı olan pragmatik için de bir örnek oluşturmaktadır.

Ana Madde/ Çalışmanın Veri Tabanı

Bu çalışmada, Carpenter’ın “Rhetoric and English Composition” adlı eserindeki aynı başlıklı ve kendi içinde anlam bütünlüğü olan ve araştırmacı tarafından Türkçeye çevrilen metin üzerinde çalışılmıştır. Metinde dil becerilerinden konuşma ve yazmanın önemi, niteliği ve edinimi üzerinde durulmaktadır. Bibliyografik künyesi: *Carpenter. George R. Rhetoric and English Composition, New York, The Macmillan Company London, 1913’tür.*

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar. (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Diğer yandan materyalin hazır olması ve toplama sürecini, araştırmacının öznelliğinden kurtarır (Mayring, 2000). “Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon” başlıklı metin üzerinde dilbilimsel bir çözümleme yaparak sözlü ve yazılı anlatım becerisiyle ilgili kuram ve uygulamaya ilişkin hususlar belirlenmeye çalışıldı. Çevirisi yapılan metnin her bölümü aslına uygun olarak numaralandırılmıştır. Çeviri metin italik olarak yazılmıştır. Böylece asıl metin ile okuyucunun teması sağlanmaya çalışılmıştır. Hemen ardı sıra Okurlara sunulan bu çeviri metinde ileri sürülen görüşler ile günümüz yaklaşımları arasındaki benzerlik ve farklılıklara ilişkin gerekli açıklamalar *Tartışma ve Yorum* bölümünde ele alınmıştır.

Metnin yapısı

Bu çalışmada, *konuşma sanatı ve yazılı anlatım* ile ilgili öğretici bir metin ele alınmıştır. Ele alınan metin iki ana bölümden oluşmaktadır. Bunlar “*Konuşma Sanatı*” ve “*İngilizce Kompozisyon*”dur. Metin, kendi içinde anlam bütünlüğü bulunan 19 alt birimden oluşmaktadır. Retorik ve İngilizce Kompozisyon’un bu cildi, 1899 ve 1900’de yayınlanan *Retorik ve İngilizce Kompozisyon*’un üzerinde birçok değişiklik, düzeltme ve ekleme yapılarak gözden geçirilmiş son şeklidir.

Metnin ana düşüncesi

Bu metnin ana düşüncesi, konuşma ve yazma sanatının temel kurallarını ve ilkelerini mümkün olduğu kadar en iyi düzende ve en açık bir tarzda anlatmak ve bu kuralların uygulanması için uygun örnekler sağlamaktır.

Metnin önemi

Dilin kendisi kadar, öğretilmesi de büyük bir öneme sahiptir. Dilbilim ve edebiyat başta olmak üzere çeviribilimin ilke ve yöntemlerini göz önünde tutularak çevirisini yaptığımız konuşma ve yazma sanatının inceliklerini konu alan bu eser dil öğretimi bakımından dikkat çekicidir. Bu metinde, rhetoric terimi, hem bu sanatın dayandığı ilkeler hem de bu sanattaki uygulamalar anlamında kullanılmıştır. Konuşma, esas olarak bir sanat olması yanında, o, aynı zamanda bir bilimdir.

Dünyamızın küçüldüğü, iletişim ihtiyacının arttığı bir ortamda dilin kullanımıyla ilgili becerilerin öğrenimi/edinimi önem kazanmaktadır. Aslı, İngilizce olarak yazılan *Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon***** un incelenmesi, öğrenenlerin karşılaştırma yoluyla kendi ana dillerinin dil bilgisi kuralları ve anlatım tekniklerine aşına olacaklarından ana dillerini daha iyi konuşup yazmalarına yardım edecektir. Bu metnin geçmiş dönemde kaleme alınmış olması, onun işlev ve değerini azaltmaz.

TARTIŞMA ve YORUM

1. Konuşma Sanatının Tanımı: *Konuşma sanatı dil aracılığıyla yapılan etkili iletişim sanatıdır veya daha basitçe, ne demek istediğimizi kelimelerle tam olarak ifade etme sanatıdır* (Carpenter, 1913: 7).

Carpenter, konuşmayı dil aracılığıyla yapılan etkili iletişim sanatı olarak tanımlamaktadır. Şemsettin Sami (1317) Türkçe Sözlüğünde bu kelimedeki ilk sesin (sı) ve (sa) okunmasına göre anlamlarında fark olduğunu, (sanaât) okunursa maddiyatla, (sinaât) okunursa maneviyatla ilgili olacağını söylüyor. Birincinin karşılığı olarak Fransızca (metier), ikincisinin karşılığı olarak (art) kelimelerini zikrediyor. Fakat bugün, dilimizde gerek (metier) gerek (art) karşılığı olsun, her iki mana için de yalnız “sanat” kelimesi kullanılmaya başlanmış ve “sanaât” kelimesi unutulmuş, yalnız (metier) karşılığı diğerinden ayırt edilmek istenildiğinde –bir zamanlar– “hırfet” kelimesi kullanılmıştır. Calp’a göre ise “Sanat, doğuştan getirilen üstün yetenekler veya alıştırma ve tekrarlarla ortaya konan zekâ ürünü eserlerdir denilebilir. Buna göre sanat kelimesinin iki anlamı bulunur: Birinci anlamı, yetenek ve alıştırma veya bilgi elde etme yoluyla beşerî ihtiyaçlardan birinin giderilmesi için yapılan iştir. Marangozluk, terzilik, demircilik; doktorluk, avukatlık gibi sanatlar böyledir. İkincisi hüner, maharet, marifet anlamlarına gelir ki bu daha geneldir. Mesela “Falanca sanat sahibidir denildiğinde, bu sözle “Maharet sahibidir, marifet sahibidir.” gibi bir anlam kastedilir (Calp, 2017: 11). Moran’a göre, düşüncelerimizi konuşma yoluyla aktarırız (Moran, 1994). Carpenter’in burada, sanatın bunlar ve daha başka anlamları arasından sanata “hüner, maharet, marifet” anlamlarını yüklediğini söylemek olasıdır.

2. Açıklanan Tanıma Göre: Konuşma bir sanattır. *İlk olarak, konuşma sanatını bir bilim değil, bir sanat olarak adlandırdığımızı dikkat edelim. Bu iki kelimenin anlamları, sıklıkla, birbirine çok yakındır; fakat onlar arasındaki temel ayrım, bilimin bilgiyi, sanatın ise hüneri ifade etmesidir. Mesela, amacı maddi şeylerin birleşimini anlamak olan kimya, önemli bir bilimdir. Bir kimse, kimyanın ilke ve kanunlarını, uygulamadaki herhangi bir beceriyi elde etmeksizin de anlayabilir. Bununla birlikte, müzik, dans, resim, yüzme ve birçok benzer uğraşı çeşitleri kadar mühendisliğin çeşitli dalları da sanattır. Çok büyük ölçüde mühendis, hatta bir dereceye kadar yüzücü bile, sanatlarının dayandığı ilkeleri anlamalıdır ve bu ilkeler mühendislik biliminin ve yüzme fenninin terkihi olarak düşünülebilir; fakat uygulayıcı mühendis ve uygulayıcı yüzücünün başarısı, bu ilkeleri*

**** **Metnin Yazarı:** George Rice Carpenter (25 Ekim 1863 - 8 Nisan 1909), dikkat çekici bir eğitimci, bilgin ve yazardır... Phillips Akademi, Andover'a kayıt yaptıktan sonra, 1886'da mezun olduğu Harvard'a girmiştir. 1888'de Harvard öğretim üyesi ve 1893'e kadar MIT'de yardımcı doçent olan Carpenter daha sonra New York'taki Columbia Üniversitesi'nde İngilizce Rhetoric (etkili konuşma sanatı) profesörü ve başkanı olur. Çok sayıda ders kitabı ve hitabet ile ilgili konularda birçok makalesi bulunan Carpenter 1909'da New York'ta ölür. Columbia'da bir kütüphane onun onuruna adlandırılmıştır.

Kitaplarından birkaçı

* Carpenter, G. R. Amcan Prose: Selections with Critical Introductions by Various Writers and a General Introduction, Macmillan, 1898.

* Carpenter, G. R.. The Episode of the Donna Pietosa, 1889.

(<https://www.revolvvy.com/page/George-Rice-Carpenter>) (Erişim tarihi: 23.02.2019)

uygulamakla ortaya çıkan beceriye bağlıdır. Şu hâlde, konuşma, esas olarak bir sanattır. İyi yazmak için, şüphesiz, bilinçli ya da bilinçsiz olarak belirli ilkeleri izlemeliyiz; fakat bu ilkelerin bilgisi esas değildir. Konuşma sanatının ana unsuru, öğrenmekte olduğumuz sanatın, incelediğimiz ilkelerin uygulamasındaki beceriyi elde etmemiz ve yerine getirmemizdir (Carpenter, 1913: 7).

Carpenter (1913), *dil aracılığıyla yapılan etkili iletişim sanatı olan konuşmanın bir bilim değil, bir sanat olarak kabul etikten sonra, bilim ile sanat arasındaki temel ayrımın bilimin bilgiyi, sanatın ise hüneri ifade ettiğine işaret etmektedir.*

Sanat insandaki güzellik duygusunu harekete geçirip ruhî dalgalanmaları oluştururken ilim ve fen insana araştırma ve incelemelerden elde edilen bilgiyi sunar. İliherm ve fen akıl ve muhakemeye, araştırmaya; araştırmalardan çıkarılacak mantikî sonuçlara dayandığı halde, sanat buna genellikle kayıtsız kalır. ... Sanat herhangi bir olguyu ispatlama durumunda ve iddiasında olmasa da akla, mantığa ters düşmemek, tutarlı olmak durumundadır. (Calp, 2017: 11). Kıran ve Kıran'a göre: sözbilimin'inin doğuşu mantığın doğuşuna bağlıdır. Mantık iyi ya da kötü akıl yürütmelerin, kanıtların incelenmesi olmasına karşın, sözbilim güzel konuşma ya da hitabet sanatı ve tekniğidir (2000: 233). Kıran ve Kıran'ın bu görüşleri ile Carpenter'ın görüşleri örtüşmektedir. Yine Kıran ve Kıran'a göre: sözbilim bir hak savunma tekniğiydi. Bir duruşmada herhangi bir davayı lehte ve veya aleyhte savunmak, yargıcın da bu savunmaya katılmasını sağlamak temel amaçtır. Böylece sözün iletişimden başka, bir de inandırma (ikna etme) gücüne sahip olduğu ortaya çıkar (Kıran A.; Kıran Z., 2000: 233). Konuşma sanatında ilkelerin uygulamasındaki beceriye uygun olduğunda konuşma, bir güzel sanat olarak adlandırılabilir. Belli bir dönem için, temel olarak konuşma dilinin öğretimi, telaffuz etme, sesin artistik kullanımı ve özenlice düzenlenen zarif vücut hareketleri gibi konularla ilgilenen hitabet, bir iletişim davranışı olmaktan çok, uygulamalı bir sanat oldu (Atlan and Biron, 1964: 693). Konuşma sanatı, bir iletişim sanatı olmasıyla, mühendislik gibi teknik yahut uygulamalı sanatlardan ayrılır. O, duygu ve düşünceleri çizgiler, renkler veya müzik sesleri aracılığıyla değil, dil aracılığıyla ifade etmesi ile güzel sanatlardan ayrılır.

3. Açıklanan Tanıma Göre: Konuşma bir iletişim sanatıdır. İkinci olarak, *inceleyeceğimiz sanatın kendimiz dışındaki insanlara bir şeyler söylemek olan iletişimi kapsadığına dikkat edelim. Konuşma sanatının bu anlamı yalın görünse de, akılda tutulması zordur. Bir konuşmacı ya da yazar, asıl önemli olanın söylenenleri okuyucu ya da dinleyicinin anlaması olduğunu unutarak düşüncelerini öyle ifade eder ki, sadece kendi anladığında genellikle görevinin yapıldığı hissine kapılır* (Carpenter, 1913: 7).

Bu bölümde *konuşmanın bir iletişim sanatı* olduğu vurgulanmakta ve iletişimin niteliğine dikkat çekilmektedir. Konuşmacı ya da yazarın okuyucu veya dinleyici tarafından anlaşılmasının önemine vurgu yapılmaktadır. Carpenter'ın bu görüşünü Doğan desteklemektedir: “Ses organları aracılığıyla karşı tarafa iletilmek istenen unsurların karşı tarafın zihninde de kendi zihnindeki şekliyle oluşması, konuşmacının amacını oluşturur. Her konuşmacı, söylediklerinin dinleyiciler tarafından tam olarak anlaşılmasını ister. Bu, sağlıklı iletişim için gerekli bir şarttır” (Doğan, 2009). Konuşma, en doğal ve en sık kullanılan bir dil beceresidir. Konuşma becerisi gelişmemiş insanlar, toplumla iletişim kurmakta sıkıntı çekerler.

4. Açıklanan Tanıma Göre: Konuşma etkili bir iletişim sanatıdır. Üçüncü olarak, *kesin olarak ne demek istediğimizi açıklama sanatı olan konuşma sanatının dil yoluyla oluşturulan etkili iletişim sanatı olduğuna dikkat edelim. Kendimizi yeteri kadar iyi ifade etme sanatını hepimiz zaten edindik. Küçük bir çocuk bile duygu ve düşüncelerini kabaca bildirebilir. Öğreneceğimiz şey, okuyucu ya da dinleyicinin tam olarak ne düşündüğümüzü anlayabilmesi ve bütün olarak ne hissettiğimizi kavrayabilmesi için, kesin düşünce ve duygularımızı mümkün olduğu kadar doğruya yakın bir şekilde okuyucu ya da dinleyicinin zihnine nakletmede, bize yardımcı olmada aracılık eden bu sanatı kavramaktır* (Carpenter, 1913: 7).

Yazar, konuşmacının duygu ve düşüncelerini okuyucu veya dinleyicilere tam ve doğru olarak aktarmanın önemine dikkat çekmektedir. Doğan'a göre her dilsel topluluk, doğru iletişim kurmayı sağlayan ortak ses ve anlam aktarım dizileri ile bunların doğruluğunu denetleyen kuralları doğal dil ortamında kazanır ve onlar hafızasında daima hazırdır. (Doğan, 2006). Dil, çeşitli düşünceleri, duyguları, inançları, tutumları, değer yargılarını ifade etmede ve öğretmede; görüp algılanan, yaşanan olaylarla ilgili kültür birikimini nakletmede; soru sormada, emir vermede, istekte bulunmada kullandığımız çok önemli ve vazgeçemeyeceğimiz bir iletişim aracıdır. Belli bir metni, bir söylemi üreten konuşucu, Grice'ın ortaya koyduğu -onun özdeyiş (maxim) dediği- birtakım ilkeleri gözetmek zorundadır. Örneğin konuşucu, konuşmasını, o anda benimsenen amaç ve doğrultuda biçimlendirmeli (işbirliği ilkesi), metni, gerektiği kadar bilgi verici nitelikte hazırlamalı (nicelik ilkesi), hangi bilginin verilmesinin daha önemli olduğunu göz önünde tutmalı (önem ilkesi) biçiminde özetlenebilecek ilkeler bunlar arasındadır. (Aksan, 1998).

5. Konuşma Sanatı: İngilizce Kompozisyon; Dil Bilgisi. *Konuşma, esas olarak bir sanat olmasına rağmen, o, bir dereceye kadar bir bilimdir. Genelde, rhetoric (konuşma sanatı) terimini, hem bu sanatın dayandığı ilkeleri hem de bizzat bu sanattaki uygulamaları kapsar şekilde kullanırız. Bazen, özellikle bir eğitim sisteminin bölümleri olarak retorik ve kompozisyondan söz ettiğimizde, retorik terimini sanatın ilkelerini karşılamak için ve kompozisyon terimini ise bu ilkeleri uygulama becerisini kazandıığımız uygulamalı alıştırmaları karşılamak için kullanırız. Bu anlamda Retorik bir bilim olarak adlandırılabilir ve kompozisyon bir sanat sayılabilir. Yine bu anlamda, retorik, bazen formal (biçimsel) retorik yani, bilimsel olarak düzenlenmiş tanımlar, kurallar ve ilkelerin bir takımı olarak düşünülen retorik diye adlandırılır.*

Dil bilgisi bir cümledeki kelimelerin karşılıklı ilişkileri ile ilgilenir. Eğer bu ilişkiler geleneğe göre olursa, o cümlenin dil bilgisi bakımından doğru olduğunu söyleriz. Bir kural olarak, retorik, kendisiyle düzene sokulmuş cümlelerin dil bilgisi bakımından doğruluğunu kabul eder ve onların etkililik ve güzellikleri ve belirli fikirleri ifade etmedeki doğruluğuyla bizzat ilgilenir. Yani retorik, bir yazı parçası hususunda: 'Bu kelimeler, yazarın söylemek istediklerini ifade eder mi? Onlar (kelimeler) yazarın zihnindeki düşünceleri en iyi şekilde ifade etmek için bir araya getirilmiş mi?' (Carpenter, 1913: 8).

Yazarın *retorik* ve *kompozisyon* terimlerine yüklediği anlam dikkat çekicidir. Carpenter *Bu bölümde, konuşmanın esas olarak bir sanat olmasına rağmen, onun belirli ölçüde bilim olduğu ifade edilmekte ve konuşma sanatı anlamındaki retorik teriminin hem konuşma sanatının dayanan ilkeleri hem de bu sanattaki uygulamaları kapsadığı belirtilmektedir. Retorik teriminin sanatın ilkelerini, kompozisyon teriminin ise bu ilkeleri uygulama becerisini kazandıran uygulamalı alıştırmaları karşılamak için kullanıldığına işaret edildikten sonra retorik bir bilim olarak adlandırılabilir ve kompozisyonun ise sanat sayılabileceği ileri sürülmektedir. Böylece retorik teriminin bir taraftan bilimsel olarak düzenlenmiş tanımlar, kurallar ve ilkelerden oluşan bir sistem, kompozisyonun ise sanat olarak tanımlanabileceği ifade edilmektedir.*

Roland, dil bilgisi öğretim sürecinde cümlede söz dizimi ve anlamaya ağırlık verilmektedir (Roland, 2005). İyi bir konuşmanın altında yatan ilkelerin incelenmesi, başarılı konuşmaya doğru atılan ilk adımdır. İlkeleri uygulamak önemlidir. Fakat ilkelerin uygulanması sizi iyi bir konuşmacı yapmayabilir. Her şeyden önce, iyi bir konuşmacı, kendine başvurduğunda, orada birisini (kendini) bulan kişidir.

Ülkemizde uygulanan "dil ve anlatım" derslerinin hedef, içerik ve başvurulan yöntem bakımından karşılaştırıldığında gerek teori gerekse uygulama bakımından durumun genellikle iç açıcı olmadığı görülür. Kaplan'ın bu husustaki görüşleri oldukça çarpıcıdır: "Öğrencilerin imtihan kâğıtlarını okuyorum; çoğunda bir yığın bilgi var, fakat konu ile ilgisi yok ve karma karışık. Kompozisyon işte

bunların zıddıdır. Çeşitli konularda düzensiz bir yığın bilgiye sahip olmak yeterli değildir. Öğrenci herhangi bir konuda lüzumlu ile lüzumsuzu seçebilmeli, fikirlerini bir sıraya koymasını öğrenmelidir.” (Kaplan, 1972: 9) Öte yandan Demir’e göre “Dil bilgisi öğretiminin amacı, öğrenciye birtakım tanımlar ve kurallar belletmek değildir. Amaç, ana dilinin canlı ve etkili kullanımını gözlem yoluyla gerek sözle, gerek yazı ile isteklerini doğru anlatma yeteneklerini geliştirmek; öğrencilere kuramsal bilgi vermek yerine, onların ana dilleri olan Türkçede karşılaştıkları anlama ve anlatma güçlüklerini yenmek, uygulama becerisi kazanmalarını sağlamaktır.” (Demir, 1997).

Dil bilgisi konuları, öğrencinin dil becerilerinin geliştirilmesinde bir etkinlik alanı olarak düşünülmesi, dil bilgisi dil becerilerine ulaşmada araç olmalıdır. Önemli olan dil bilgisi kurallarının metinde bulunması değil, öğrencilerin bunları doğru kullanması, kullanırken dil becerisine kattığı değeri sezmesi, kendi dil yapısını oluştururken bunları başarıyla kullanabilmesidir (Karadüz, 2007, 292). Calp, “Yazılı Anlatım Performansı ile Anlatımda Kullanılan Cümleler Arasındaki İlişki: 8. ve 11. Sınıflar Örneği” başlıklı çalışmasında, *öğrencilerin yazılı anlatım performansını artırabilmek için “cümle”nin yapı ve anlam ilişkisi üzerinde durulmalıdır*, yargısında bulunmaktadır (Calp, 2015). Çözümünecek cümleler, yazarların edebî değer taşıyan eserlerinden seçilmelidir; çünkü bunlar, dilin anlatım doğallığını yansıtır. Ayrıca dil, kullanımdan doğar; yazar, şair ve sanatkarlar büyük ölçüde dilin kullanımında titizdirler. Bundan dolayı dil kullanımı bakımından onlar aynı zamanda bir otorite sayılacağı için onlara uyulmalıdır.

6. Çalışmamızın İki Yönü: Çalışmamızın iki yönü vardır. -Tanımlar, kurallar ve ilkelerin incelenmesi ve onları uygulamadaki becerilerin kazanılması. Bu iki yönün her ikisi de önemlidir ve hiçbirini ihmal edilmemelidir. Doğrusu, bir öğrencinin, konuşma sanatının formal yönünü tam olarak anlamaksızın, kompozisyonda ilerleyebilmesi durumu nadirdir ve konuşma sanatının formal yönünün anlaşılması, zihni eğitim olarak yararlı olmasına rağmen, kompozisyondaki beceriyle karşılaştırıldığında daha az değerlidir (Carpenter, 1913: 8).

Kerimoğlu’nun (2006) “Dil bilgisini mükemmelen bilen bir kişinin o dili çok iyi yazacağı ve konuşacağı peşinen kabul edilemez. Ancak dil bilgisi öğretimi yapılması tümünden yetersiz görülmez. Dilde doğru yanlış kavramı, büyük ölçüde dil bilgisinin saptadığı kurallarla belirir.” şeklindeki görüşleri Carpenter’ın tezini desteklemektedir. Celce-Murcia ve Hilles’e göre dil bilgisi, bir dilin morfoloji ve sentaks yapısının kurallarını oluşturan bir alandır. Bu kurallar, ana dilini konuşabilen bireylerce doğal olarak bilinir. (1988). Doğru ve düzgün anlatım doğuştan gelen bir yetenek değil, eğitimle elde edilen bir beceridir ve çaba harcayarak kazanılır, uygulama yapılarak geliştirilir (Göçer, 2018). İyi konuşmacılar doğmaz, yetiştirilir. Hem iyi konuşmacı hem de iyi bir konuşma, iyi bir hazırlanmanın sonucudur. Demirel’e göre: Dilin kurallarını öğretmek için dil bilgisi öğretimine ihtiyaç duyulmaktadır. (Demirel, 1999). Temel yeterlik alanı olarak anlama, okuma ve dinleme becerilerini; anlatma temel yeterlik alanı da konuşma ve yazma becerilerini içine alır. Özdemir’e (1991: 98) göre, dinleme, okuma, konuşma ve yazma gerçekte dilin dört temel becerisi ya da iletişimsel işlevidir. Bunlardan dinleme ile okumaya alıcı dilsel etkinlikler; sözle ve yazıyla bize gönderilenleri dinleme ve okuma yoluyla alırız. Konuşma ve yazmaya da verici dilsel etkinlikler diyoruz (Özdemir, 1991). Bruner’e göre bir şeyler ifade edebilmek için dilin bazı öğelerini ve kurallarını bilmek gerekmektedir. Ancak bu süreçte dil bilgisini bilmek başlı başına bir amaç olmamalıdır. Dil bilgisi, herhangi bir şeyi anlamak, bir anlamı aktarmak ve iletişim kurmak için kullanılmalıdır. Dil bilgisi anlamlı olmalıdır. Düşünmek, anlamak ve zihinsel gelişim için dil bilgisinden yararlanılmalıdır (Güneş, 2007b).

7. Anlatımın Temeli Olan Düşünce: Öğrenciler, düşüncenin, anlatımın gerçek temeli olduğunu hatırlamalıdır. Açık ve etkili düşünmeyi sürdüren öğrenci, çoğu durumlarda kendini “açık ve etkili” bir şekilde ifade etme gücünü kazanmada başarılı olacaktır. Konuşma sanatının öğretimine böylesine vurgu yüklememiz, öğrencilerin anlatımın düşünceden daha önemli olduğuna yahut kelime

gücünün fikir gücünden daha önemli olduğuna inanmalarına sebep olursa yanılmış oluruz. Konuşma sanatının “gerçek temeli düşünce”dir. Ne kadar güzel ifade edilirse edilsin, düşünceden yoksun olan şey, nispi olarak değersizdir. Yazma ile ilgili ilk ve en önemli adım düşüncedir (Carpenter, 1913: 8-9).

Carpenter’ın dikkat çektiği hususlardan biri de “düşünce”dir. Carpenter,). Aksan’a göre ise dil, *çok güçlü, büyüklü bir düzendir; düşünme ve düşünüleni aktarma dizgesidir (Aksan, 2009)*. Aksan’ın bu görüşü ile Carpenter’ın görüşü uyumaktadır. “Ne kadar güzel ifade edilirse edilsin, düşünceden yoksun olan şey, nispi olarak değersizdir. Yazma ile ilgili ilk ve en önemli adım düşüncedir.” görüşündedir. Güneş’e, göre, yazma, beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesidir. Yazma sürecine beyinde yapılandırılmış bilgilerin gözden geçirilmesi ile başlamaktadır. Yazının; amacı, yöntemi, konusu ve sınırları belirlenerek yazılacak bilgiler seçilmektedir (2007a). Güneş’in bu görüşü Carpenter’ın “Yazma ile ilgili ilk ve en önemli adım düşüncedir.” görüşünü desteklemektedir. Ülkemizde, bütün öğretim kademelerindeki öğrencilerin “dil ve anlatım” derslerinde oluşturdukları kompozisyonların başarısızlıkların altında düşünmeksizin, malzeme edinmeksizin ya da malzemeyi düzene koymadan çalakalem yazma alışkanlıklarının olduğu söylenebilir. Hâlbuki Epiharmus der ki, insan düşünce ile görür ve duyar; her şeyden faydalanan, her şeyi düzene sokan, başa geçip yöneten düşüncedir; geri kalan her şey kör, sağır ve cansızdır. <https://asimekrem.tumblr> (Erişim Tarihi: 23 Mayıs 2019).

8. İyi Yazma ve İyi Konuşma Alışkanlığı: *Çok az insan geniş toplum kitlelerini ilgilendiren fikirlere sahip olabildiği için herhangi bir kuşakta çok az insan büyük yazar olabilir; Fakat her insan, düşüncelerini açıkça ve etkili olarak ifade etme gücünü kazanmalıdır. Bu gücün elde edilmesi, büyük ölçüde, öncelikle akla dayanan bir “alışkanlık” meselesidir. Bu kitabın amacı ortaokuldaki öğrencilere böyle bir istikamet sağlamada öğretmenlere yardım etmektir. Bununla birlikte, iyi yazma gücünün iyi konuşma gücü ile büyük ölçüde ilişkili olduğu unutulmamalıdır. Bizler yazdıklarımızdan daha fazla konuşuruz ve bundan dolayı kendini sözlü olarak iyi ifade etmeyi öğrenen kişi, yazılı kompozisyonda benzer bir alışkanlığı elde etmenin zor bir iş olmayacağından emin olabilir. Diğer taraftan, düzensiz ve etkisiz konuşma alışkanlıklarına kendini bırakan insan, dikkatini yazılı kompozisyona çevirdiğinde, bu alışkanlıklardan kendini kurtarmada büyük bir zorluğa sahip olacaktır (Carpenter, 1913: 9).*

Bu bölümde, Carpenter, “iyi yazma ile iyi konuşma alışkanlığının at başı gittiğine işaret ederek herhangi bir kuşakta çok az insanın büyük yazar olabileceğine fakat her insanın düşüncelerini açıkça ve etkili olarak ifade etme gücünü kazanması gerektiğine dikkat çekmektedir. Bu yeteneğin elde edilmesinin aklın ışığında “alışkanlık” meselesi olduğuna ifade etmektedir. Bir dilin seslerini, kelime yapılarını, kelime anlamlarını, kelime kökenlerini, cümle kuruluşlarını ve bütün bunlarla ilgili kuralları inceleyen bilime dil bilgisi denir. Dil bilgisi doğru konuşma ve yazmanın bilimsel yöntemini öğretir (Ediskun 1988). Dil bilgisi, dil becerilerinin geliştirilmesinde başvurulan öğretimin bir parçasıdır. Öğrenciler, yazma becerilerinde dile ve dil bilgisine hâkimiyetleri ölçüsünde başarılı olurlar (Hutchinson, McCavitt, Kude ve Vallow, 2002). Vygotsky ise, Carpenter’dan farklı düşünmektedir: “Çocuk, yazı yazmayı öğrenirken kendini konuşmanın duyumsal yönlerinden arındırıp, *sözcüklerin yerine sözcük imgelerini koymak* zorundadır. (Vygotsky, 1998). Toplumumuzda “Yazmak bir kabiliyet işidir, herkes yazamaz.” görüşü yaygın olmasına karşın Özbay (2010: 258) “iyi ve doğru yazmanın Türkçeyi hatasız kullanan herkesin yapabileceği bir iş olduğunu ve yazma tekniğini, dilin kurallarını bilen, bu bilgileri sürekli uygulayan herkesin, zamanla iyi ve doğru yazma alışkanlığını kazanabileceğini” belirtmiştir (Avcı ve İşeri, 2014).

9. Kompozisyon Çalışmasının Önemi: *Yukarıdaki açıklamalardan, kompozisyondaki çalışmanın formal retorikteki çalışmaya katılması ve eşlik etmesi gerektiği aşikârdır. Bu kitabın yazarının yaptığı tüm şey, retorik’in temel kurallarını ve ilkelerini mümkün olduğu kadar en iyi düzende ve en açık bir tarzda yazmak ve bu kuralların uygulanması için uygun örnekler sağlamaktır. Öğretmenin*

çalışmasının bu kısmında yapabileceği tüm şey, öğrencinin kuralları ve ilkeleri iyice öğrenmesini ve verilen alıştırmalarda onları zekice uygulamasını gözetmektir. Fakat ilkeleri uygulama çalışması bundan daha öteye gider. Her öğrenci, bir kural olarak, bir haftada en az iki kez, kısa bir kompozisyon yazmalı ve öğrendiği bütün ilkeleri, herhangi bir alıştırmadakinden daha bağımsız olarak, kompozisyonunda uygulamaya koymalıdır (Carpenter, 1913: 9-10).

Carpenter, kompozisyon çalışmasında retorik'in temel kurallarını ve ilkelerini en iyi düzen ve en açık bir tarzda yazmak ve bu kuralların uygulanması için uygun örnekler sağlamanın önemini belirtir. Öğretmenin öğrencilerin kural ve ilkeleri iyice öğrenmelerini ve verilen alıştırmalarda onları zekice uygulamalarını gözetmesi gerektiğini söyler. Çocuk ve Kanatlı, bu konuda şu görüşleri ileri sürer: Yazma dil becerisi, metin üretim sürecinin odağında yer alır. İyi bir metin üretiminde, metni metin yapan ölçütlerin bilinmesi ve uygulanması belirleyici bir rol oynar; çünkü metin üretiminde konu ve arka alan bilgisinden çok bunların nasıl örüleceği önemlidir (Çocuk ve Kanatlı, 2012).

Calp ve Calp'a göre: Dil öğretiminde kuru ve yavan bilgileri öğrencinin zihnine zorla yerleştirmek yerine, onları bu konuda düşünme ve incelemeye yönlendirecek öğrenme ortamını hazırlamak gerekir (2016: 141). Bir dilin temel becerilerinin kazandırılması ve işlevsel bir biçimde kullanılmasında dil bilgisi kurallarının önemi büyüktür (Göçer, 2008). İşcan, dil bilgisinin işlevsel yönünü vurgu yapmaktadır (2007). Öğrencilere metinle ilgili gerekli açıklamalar yapıldıktan sonra, bir paragraf üzerinde dil bilgisi konusuyla ilgili çalışmalar yaptırılmalıdır. Burdurlu, bu şekilde yapılan çalışmaların yüzde yetmişin üzerinde verim sağladığını belirtmektedir (Burdurlu, 1992: 4). Tonyalı'nın (2010) araştırma sonuçlarına göre yaratıcı yazma çalışmalarının geleneksel yazılı anlatım çalışmalarına oranla öğrencilerin yazma becerilerine olumlu katkı yaptığı gözlenmiştir.

10. Konunun Nasıl Seçileceği: *Kompozisyon çalışmasının başarılı bir şekilde sürdürülebilmesi için, öğretmen tarafından gereksiz bir çalışma yapılmaksızın, öğrencinin kompozisyonlar için kendi konularını seçmeye alışmış olması gereklidir. Konular, aşağıda gösterildiği gibi, birçok kaynaktan seçilebilir. Bununla beraber, öğrenci konuyu hangi kaynaktan seçerse seçsin, o, şunları kesinlikle yapmalıdır: (1) Konu hakkında belirli bazı fikirlere sahip olmalıdır. (2) Konuya karşı "ilgili" olmalıdır. Bir kimsenin söyleyecek bir şeyi olmadığında, iyi yazması imkânsızdır ve bir kimse konunun saçma ve değersiz olduğunu düşündüğünde iyi yazması çok zordur (Carpenter, 1913: 10).*

Yazarın konu seçimi hususunda öğretmenlere herhangi bir sorumluluk yüklememe görüşe aykırı olarak Güneş, bu nedenle yazma etkinliğine başlamadan önce ön bilgilerin harekete geçirilmesi bilgilerin düzenlenmesi gerçekleştirilmelidir. Bu, bir konunun daha kolay yazılmasını sağlamaktadır. Bu amaçla öğrencilere çeşitli sorular sorulmalı önceden öğrenilen görüş, düşünce, konu vb. gözden geçirilerek bunların hatırlamaları sağlanmalıdır. Böylece öğrencilerin hangi konuyu seçeceğini, yazacağını yani konu belirlemesine yardımcı olunmalıdır." (2007a) görüşünü dile getirmektedir. İçerik planlaması yapmadan önce öğrencinin düşünmesi gereken hususlar vardır. Öğrenci şu soruları kendine yönelmeli: Ben verilen bu konu ile ilgili yazıyı hangi türde yazabilirim? Hangi tür için yeterli bilgi birikimine sahibim? Hangi anlatım türünde daha etkili bir yazı kaleme alabilirim? (Tepeli ve Ertane. 2013). Yazma konusu, daha doğrusu konuyu oluşturan olay, duygu ve düşüncelerin açıklanması üzerinde çalışırken, ele alınan konunun bütününden yola çıkma ilkesi unutulmamalıdır. Göçer konu seçimini bir şarta bağlamaktadır: Öğrencilerin konu seçiminden kontrol ve düzeltmeye kadar yazma sürecini içselleştirmiş olmaları, üretken, yaratıcı ve etkili bir yazma becerisi kazanabilmeleri için gereklidir (Göçer, 2010a). Yazılı anlatım derslerinde öğrencilere verilen konu ne olursa olsun hep o konuyu okuyucuya izah etmek, açıklamak zorunluluğu hissettiklerini, kompozisyon ifadesini bu amaçla yazılan bir yazıdan ibaret gördüklerini tespit ettik (Tepeli ve Ertane. 2013). Kompozisyon yazınız ifadesinden önce verilen konu, öğrenciyi yönlendirmede etkilidir. Ancak bu çalışmalarda dikkatleri çeken şey, hangi konu verilirse verilsin yazılan metinlerin anlatım türünün hemen hemen hep aynı olmasıdır (Tepeli ve Ertane. 2013). Tansel İyi ve Doğru Yazma Usûlleri isimli eserinde yazma aşamalarını tek tek sıralarken "mevzu (konu) bulma"ya öncelik ve önem vermiştir (Tansel, 1985: 3-8). "Konu seçildikten sonra yazar konuyu işleme biçimini belirler ve konuyu temel

bakış açısına bağlayarak bu yönde açıklamaya çalışır. Bu bakış açısına göre konunun ana düşüncesi saptanır ve bu çerçevede yazı geliştirilir.” (Bayraktar vd. 2007: 226).

Yazılı anlatım öncesi öğrenciyle konu hakkında konuşma, yazılı anlatımı güçlendirip geliştirdiği gibi öğrenciyi yazma için cesaretlendirir ve ön bilgileri harekete geçirir. İlgi duymadığı, sevmediği bir konuda öğrenciyi yazmaya zorlamak, pedagojik bakımdan doğru bir yaklaşım değildir. Böyle bir durumda, öğrenci ‘yazma’ya karşı olumsuz bir tutum geliştirebilir. Bu durumun ortadan kaldırılması ve öğrencinin ‘yazma’ya karşı istekli hâle getirilmesi, öğrenciye yazma yeteneği kazandırmaktan daha zordur.

11. İngiliz Edebiyatı Dersinden Konular: *Birçok okulda, rhetoric (konuşma sanatı) dersi, seçilmiş İngiliz klasiklerinin incelenmesi dersiyle aynı zamanda sürdürülür. Bu durum her nerede olursa olsun, öğrenci, kompozisyonlarının çoğu için mükemmel konuları kolayca bulabilir. Örneğin, eğer böyle bir derste öğrenci, The Sir Roger de Coverley Papers’ı okuyorsa, sunulan karakterlerden herhangi birisinin kısa hikâyesini, herhangi bir sayfasını kolayca özetleyebilir, Steele veya Addison’un kısa bir biyografisini yapabilir, dönemin politik partileri, kahve evleri veya onun kendi düşüncesi yahut sınıf çalışması yoluyla doğal olarak önerilmiş olan herhangi bir konu üzerine bir sayfa yazabilir* (Carpenter, 1913: 10).

Yazar, konu seçiminde İngiliz Edebiyatı Dersine göndermede bulunuyor. Birçok okulda, Retorik dersi ile İngiliz Klasiklerinin İncelenmesi dersinin eş zamanlı sürdürüldüğünü, bu durumun, öğrenci kompozisyon konularının seçimi için fırsat oluşturduğunu belirtmektedir. Calp ve Calp’a göre Öğrencileri sanat değeri taşıyan eserlerden zevk alabilir hâle getirmenin yolu, onları yaşlarına, düzeylerine ve okuma eğilimlerine uygun değerli eserleri okumaya yöneltmek ve özendirme (2016: 204).

12. Öteki Çalışmalardan Konular: *Az bir uygulamayla, öğrenci, çalışmasında var olan öteki konulardan iyi yazma konuları elde etmenin hiç de kolay olmadığını keşfedecektir. Hiçbir şey, yazmak için Sezar’ın Galya Savaşı’nda böylesine iyi tanımlanan muharebelerden biri ya da Amerikan, İngiliz veya Roma tarihindeki bir olay veya doğal bilimlerdeki bir süreç yahut ilkeler üzerine dayanan bir öğrenci kompozisyonundan daha anlamlı olamaz ve okumak için de çok az şey daha ilginç olabilir. Öğrencinin kesin bir düşünce ve onu ilgilendiren bir konuyu elde ettiğini düşündüğü okul çalışmasının herhangi bir yerinde, kompozisyonu için iyi bir konu ele geçirdiğinden oldukça emin olabilir* (Carpenter, 1913: 10).

Carpenter, öğrenciler için az bir uygulamayla öteki konulardan iyi yazma konuları elde etmenin pek kolay olmadığını işaret ettikten sonra, Amerikan, İngiliz veya Roma tarihindeki bir olay veya doğal bilimlerdeki bir süreç yahut ilkeleri konu edinen öğrenci kompozisyonlarının anlamlı ve ilginç olabileceğini ifade eder. Yazma etkinliği öncesinde öğrencilerin kişisel ilgileri ve seçtiği konularla ilgili okuması, arkadaşlarıyla fikir alışverişinde bulunması gibi etkinlikler yürütülerek öğrencilerin kişisel deneyimlerinin ve birikimlerinin ortaya çıkması sağlanabilir. (Erdiken, 2010). Öğrenciler konuştukları zaman konu hakkında neler bildiklerini görürler. Konu hakkında konuşmakla öğretmen, öğrenciden kimi bilgiler almakta ve öğrenciye konuyla ilgili sorular yöneltebilmekte, böylece öğrenci yazacakları hakkında açık bir anlayış ve güven içine girebilmektedir (Graves, 1983).

13. Hayattan ve Ev Okumalarından Konular: *Çoğu okullar, İngiliz Klasikleri dersindeki belirli miktar ev okumalarını salık vererek, İngiliz Edebiyatındaki derslerine katkıda bulunurlar. Yine burada öğrenci, kompozisyon için yaygın bir konu dizisine sahiptir; özellikle burada olduğu gibi daha çok boş zamanlarda ve kendi zevki için okuduğunda, kendi izlenimleri, sevdikleri ve sevmedikleri -bir romanda en fazla veya en az hayran olduğu karakter, ona daha az çekici gelen kitabın bir parçası, çok ilginç olan manzaralar- hakkında yazmak için daha fazla cesaret duyacaktır. Okul otoriteleri tarafından salık verilenlerden başka, öğrencinin doğal okuma alanı, kendiliğinden yöneldiği gazeteler, dergiler; seyahat, macera veya fen kitapları, konuları meydana getiren materyaller*

bakımından eşit derecede zengindir. Öğrencinin günlük hayatının bütün alanları da eşit derecede zengindir. Hiçbir şey, atıcılık veya balıkçılık, sporlar, seyahatler, hatta hayatın daha sıkıcı yanları - içinde yaşadığımız evler, aşına olduğumuz manzaralar ve sesler, yaptığımız ufak şeyler- hakkındaki yaşantılardan okumak için daha ilginç ve yazmak için daha zevkli olamaz (Carpenter, 1913: 10-11).

Yazar, bu bölümde, hayattan ve ev okumalarından konu seçimi için bol ve zengin malzemenin var olduğunu belirterek örnekler vermektedir: Bunlar arasında, İngiliz Klasikleri dersindeki okumalar, daha çok boş zamanlarda ve kendi zevki için okuduğunda, kendi izlenimleri, sevdikleri ve sevmedikleri -bir romanda en fazla veya en az hayran olduğu karakter, ona daha az çekici gelen kitabın bir parçası, çok ilginç olan manzaralar- okul otoriteleri tarafından salık verilenler, öğrencinin kendiliğinden yöneldiği gazeteler, dergiler; seyahat, macera veya fen kitapları, bunlar arasında sayılabilir.

14. Çok Hırslı Konular: *Bununla birlikte, rhetoric (konuşma sanatı)te yüksekokul çalışmasının ilk yıllarında, kompozisyondaki çalışmaya iki sınır koymak yerindedir.*

1. *Bir öğrencinin sadece kısa denemeler yazması, nadiren en fazla iki sayfa yazması,*
2. *Öğrencinin sık sık hayalî anlatımlara girişmemesi en iyisidir.*

Başlangıçta, belirli konular üzerinde kısa kompozisyonlardaki uygulama yapma bolluğu, orijinal hikâyelerdeki uzun, belirsiz ve konudan konuya atlayan girişimlerden daha iyi sonuçlar üretir. Daha uzun ve daha orijinal çalışmalar için daha sonra bol fırsatlar olacak ve hırslı öğrenci, sanatın temel ilkelerini adam akıllı öğreninceye kadar heveslerini dizginleyerek kazançlı olacaktır.

NOT: Öğrenciler iyi konuların listesini tutmaya teşvik edilmelidir (Carpenter, 1913: 11).

Carpenter, bu bölümde, hırslı konular kapsamında, yüksekokul çalışmasının ilk yıllarında, kompozisyondaki çalışmaya iki sınır koymak yerinde olacağını dile getirmektedir. (1) Bir öğrencinin sadece kısa denemeler yazması, nadiren en fazla iki sayfa yazması, (2) Öğrencinin sık sık hayalî anlatımlara girişmemesi en iyisidir. Not: Öğrenciler iyi konuların listesini tutmaya teşvik edilmelidir.

15. Bir Kompozisyonun Biçimi: *Öğrenci, kompozisyonların biçimi hususunda okul yönetmeliklerini dikkatle gözlemlemelidir. Aşağıdaki genel kurallar bazı okullarda yürürlüktedir. Öğretmenin onların tamamını ya da bazısını benimsemeyi arzu edebilmesi durumunda, kolaylık olsun diye burada sunulmuştur:*

1. *Aşağı yukarı 8 x 10 inç büyüklüğünde kâğıt kullan.*
2. *Koyu mürekkepli dolma kalem kullan ve okunaklı yaz.*
3. *Kâğıdın sadece bir yüzüne yaz.*
4. *Her kâğıdın sol yanında en az bir inçlik (24.5 mm) bir boşluk bırak.*
5. *Eğer sayfa sayısı birden fazla olursa sağ üst köşede kompozisyonunun her sayfasını numaralandır ve okunacakları sırada, sayfaları bir araya getir.*
6. *Kâğıdı uzunluğuna bir kez katla. Adını, bölümünü ya da dâhil olduğun dersi ve kompozisyonun yazıldığı tarihi dış sayfanın üst tarafına yaz. (...)*
7. *İlk sayfanın üstünde ve ortada başlık yazılmalıdır. Başlıktaki her isim, sıfat ve diğer önemli kelimeler büyük harfle başlamalıdır. Başlık ve kompozisyonun başı arasında, böyle bir kâğıt üzerine genellikle çizili en az iki satır arası boşluğa denk bir boş alan olmalıdır.*

8. Paragrafın ilk satırı hariç, kompozisyonun her satırı 4. maddede sözü edilen sınırdan başlamalıdır. Her paragrafın ilk satırı, sağa doğru yaklaşık bir inç öteden başlamalıdır. Bu yolla, bir paragrafta içerden başlamalıdır (Carpenter, 1913: 11).

Bu bölümde, öğrenci kompozisyonlarının biçimi hususunda okul yönetmeliklerine uyma zorunluluğuna işaret edilmektedir. İşlek el yazısı ve doğru imlâ iyi bir kompozisyonun temeli sayılmaktadır. Türkiye’deki okullarda kompozisyonların biçimi ile ilgili kabul edilmiş herhangi bir yönerge söz konusu değildir. Ancak genel olarak bütün okul ve kurumlar TDK’nın yazım kurallarını her tür yazı çalışmalarında göz önünde tutar. Söz konusu uygulama ile akademik dergilerin benimsediği yazım kuralları arasında bir benzerliğin varlığı söylenebilir.

16. Başlıklarda Büyük Harflerin Kullanımı: Başlığın ilk kelimesine ve başlıktaki her isim ve sığata büyük harfle başlamak gelenek olmuştur, fakat diğer kelimelere büyük harfle başlanmaz, örneğin: *The Historical Development of Modern Europe.****** *Is not the Mortality from Surcigal Disease Larger than is Necessary?****** Bir fül yahut bir zarf çarpıcı veya önemli bir kelime olduğunda, keza büyük harfle başlanabilir. Örneğin: *Teaching Requires Knowledge and Skill.******

Son zamanlarda, ilk kelime ve uygun isim ve sıfatlar hariç, başlıklarda büyük harf kullanmama uygulaması, çoğu kütüphane katalogları ve bazı süreli yayınlarda benimsenmiştir, fakat bu okul yönetmeliklerinin bir parçası değilse, kompozisyon yazmada tavsiye edilmez.

Bir Kompozisyonun Ana Temelleri: Okunaklı el yazısı ve doğru imlâ iyi bir kompozisyonun temelidir. “Açık, okunaklı bir el yazısı” yazan ve doğru imlâ kullanan bir öğrenci, doğrusu konuşma sanatıyla ilgili ciddi hatalar yapabilir ve fikirlerini karışık bir şekilde ifade edebilir, fakat o en azından iki önemli ve hassas alışkanlığa sahiptir. “İri ve biçimsiz, ayırt edilemez” el yazısı yazan ve kötü imlâyâ sahip olan öğrenci, doğrusu, bir dehâ olabilir; fakat o, iki kaba ve tamamen faydasız alışkanlık kazanmıştır: Çok nadir durumlar hariç, genellikle tembellikten kaynaklanan alışkanlıklar; **onun sınıf arkadaşlarını** çok fazla şaşırtan ve onlar arasında onu gülünç duruma sokan alışkanlıklar. Kötü el yazısı ve kötü imlâyı iyiye dönüştürmek için az bir sağduyu çoğu zaman yeterli olur. Kötü yazmak kaçınılmaz fizikî sebeplere, örneğin kasların titremesi veya katılığına bağlı olabilir; fakat yazarın fizikî özelliğiyle çok az ilişkili olan kötü bir pozisyona, dikkatsizliğe veya kalem, kâğıt vb. kullanımına bağlı olması çok daha muhtemeldir. Kötü imlâ şunlara bağlıdır:

1. Nadir durumlarda, kusurlu görme yeteneğine,
2. Daha genel olarak, yazarın imgeleme gücündeki yetersizliğe, **yani, onun zihninde daha önce var olan bir kelime biçimini, gerçek görünümüne gibi görüntü verme gücüne,*******
3. Düzensiz telaffuz etme alışkanlığına bağlıdır.

Görme yetenekleri iyi olanlar ve göz önünde iyi canlandırılanlar genellikle iyi imlâyâ sahiptirler. Gözleri bozuk olanlar gözlük kullanmalıdırlar; mevcut yazarı***** da içine alan çoğumuzda olduğu gibi (kelimeleri) göz önüne getirmede zayıf olanlar veya dikkatsizce telaffuz edenler dikkat, istek, akıl yürütme ve alışkanlığın gerçek gücüyle yaratılışın tuhaflık ve kusurlarını düzeltmek/tamamlamak için çaba göstermelidirler

Bu bölümde, başlıklarda büyük harflerin kullanımı üzerinde durulmaktadır. **Kural:** Başlığın ilk kelimesine ve başlıktaki her isim ve sığata büyük harfle başlanır ancak diğer kelimelere büyük harfle başlanmaz, örneğin: *The Historical Development of Modern Europe.*

***** Modern Avrupa’nın Tarihi Gelişimi

***** Cerrahi Hastalıklardan Olan Ölümler, Olması Gerekenen Daha Fazla Değil midir?

***** Öğretim Bilgi ve Beceri Gerektirir.

***** Çevirmenin notu: Doğru düşünüp yanlış ifade etme; algıladığı kelimeyi doğru olarak görüp kâğıda dökerken yanlış yazma

***** Bu metnin yazarı (George R Carpenter)

“Alıştırma I, II”de başlıklarda büyük harflerin kullanımı ile ilgili uygulamalar örneklendirilmiştir. İngilizce isim soylu kelimelerin önünde bulunan defining/indefining articleler küçük harfle yazılır.

Bu bölümde, okunaklı el yazısı ve doğru imlâ iyi bir kompozisyonun temeli sayılmıştır. “Açık, okunaklı bir el yazısı” yazan ve doğru imlâ kullanan bir öğrencinin konuşma sanatıyla ilgili ciddi hatalar yapabileceği ve fikirlerini karışık bir şekilde ifade edebileceği; “iri ve biçimsiz, ayırt edilemez” el yazısı yazan ve kötü imlâyâ sahip olan bir öğrencinin bir dehâ olabileceği ancak onun iki kaba ve tamamen faydasız alışkanlık kazanmış olacağına vurgu yapılmaktadır. Kötü el yazısı ve kötü imlâyı iyiye dönüştürmek için az bir sağduyunun çoğu zaman yeterli olacağı belirtilir. Kötü yazmanın fizyolojik sebeplere bağlı olabileceğine işaret edilir. Kötü imlânın sebepleri sıralanır: Bunlar arasında “yazarın imgeleme gücündeki yetersizliğe, yani, onun zihninde daha önce var olan bir kelime biçimini, gerçek görünümüne gibi görüntü verme” yanılmasına “Doğru düşünüp yanlış ifade etme; algıladığı kelimeyi doğru olarak görüp kâğıda dökerken yanlış yazma”ya dikkat çekilir. İmlâyı daha tek tip ve makul hâle getirmek için, öğrencinin dikkati, bilgili fertler ve gruplar tarafından yapılan çabalara yönlendirilmelidir.

17. İmlâ Hakkında Öğütler: Birkaç öğüt imlâyı doğru olarak öğrenmede çok zorlananlara yardım edebilir.

(1). Yapabileceğiniz herhangi bir yanlışlığı düzeltmek için, onu el yazısı ile yazmadan önce (temize geçmeden önce) kompozisyonunuzu daima gözden geçirin. Mümkünse, kompozisyonun yazımından hiç olmazsa birkaç saat sonra, bunu yapın. Böyle bir aradan sonra, hatalarınıza dikkat etmeniz çok daha muhtemeldir.

(2). İyi özetlenmiş (kısaltılmış) bir sözlüğü masanızda bulundurun ve onu kullanın.

(3). Mümkünse, imlâsını yanlış yazdığınız kelimelerin bir listesini el altında bulundurun ve onlar üzerinde alıştırmaya yapın.

(4). Hangi kelimelerin (ei) ile ve hangilerinin (ie) ile yazıldığını hatırlamada zorluk çekiyorsanız, size uygun bir “göz kararı / oranlama” ile yardım edilebilir. Mesela (1) yield (üret-, teslim ol-), siege (kuşatma, rütbe), perceive (algıla-, kavra-), receive (al-, maruz kal-, konuk kabul et-), conceive (düşün-, tasarla-, gebe kal)...

(5). Latince^{*****} öğrenimi gördüyseniz ve kelimelerin ant veya ent, able veya ible ile yazılıp yazılmadığını hatırlamada zorluk çekiyorsanız, böyle kelimeler Latince'den türetildiğinde İngilizce imlânın genellikle Latince çekimin sesini izlediğine dikkat edin, mesela, adjutant (yardımcı, emir subayı), mendicant (dilenci); agent (aracı, fail).

(6). Önde bir ünlüsü olan, tek bir ünsüzle sonlanan (plan gibi) bir heceli fiillerin ve aynı tarzda sonlanan ve son hecede vurgusu olan (regret gibi) iki veya daha fazla heceli fiillerin son ünsüzlerinin, ilave bir hece olması durumunda, çift sesli hâle getirildiğine dikkat edin; plan - planned; regret - regretted gibi (Carpenter, 1913: 12).

Bu bölümde, imlâ hakkında öğütlere yer verilmiştir. Bunlar arasında dikkati çeken ve Türkiye'deki okullarda da uygulanan bazıları şunlardır: (1) Kompozisyonu sık sık gözden geçirme, (2) İyi bir sözlüğü masada bulundurma ve onu kullanma, (3) İmlâsı yanlış yazılan kelimelerin bir listesini el altında bulundurma. Avcı, (2006: 38) yazılı anlatım yanlışları üzerine yaptığı araştırmada “Türkçe programında “Yazım ve söz dizimi yanlışsı yapmadan yazabilme, noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanabilme” anlatım özel amacıyla ilgili 6, 7, 8. sınıflarda yazılı anlatım çalışmalarında öğrencilere kazandırılacak birinci davranış, “yazım yanlışsı yapmadan yazabilme, noktalama işaretlerini doğru ve eksiksiz kullanabilmektir.” (2006: 38) görüşünü vurgulamaktadır. Dil becerilerinin bir parçası olan yazma becerisinde sağlam bir cümle bilgisine sahip olmak, yazım ve noktalama kurallarına uymak, duygu ve düşünceleri özgün bir şekilde ifade edebilmek oldukça önemlidir (Uslu Üstten 2014: 234). Dil bilgisi doğru düşünme, doğru konuşma ve yazmaya yardımcı bir çalışma alanıdır. Dil bilgisi öğretimiyle öğrenciler, dilin imkânlarını, sınırlarını ve gizli gücünü ortaya çıkarırlar. Ana dili öğretiminde amaçlara, anlama ve anlatma etkinlikleriyle ulaşılırken bu etkinlikler, yazım, noktalama ve dil bilgisi çalışmalarıyla beslenir (Sever 2000, 25).

***** Çevirmenin notu: Türk dilinde benzer olarak Arapça ve Farsça kelimelerin imlalarında(imlâlarında) da zorluklar söz konusudur.

Güneş, (2007a), yapılandırıcı yaklaşım zihinsel hazırlığa büyük önem vermekte, özellikle yazacaklarını zihninde tasarlamayan öğrencinin yazma sürecinde başarılı olamayacağını vurgulamaktadır. Zihinsel hazırlığı gerçekleştirmek için ön bilgileri harekete geçirme, konu belirleme, amaç, yöntem ve teknik belirleme çalışmalarına yer verilmelidir. Bu tespitler, Carpenter'ın konuya gösterdiği duyarlılığı destekler mahiyettedir.

18. Doğruluğun Önemi: *İmlâ ve benzeri konularda doğru olması için onu isteklendirmek, üç sebepten dolayı öğrenciyi sıkıntıya sokmaya değer. İlk olarak, böyle küçük konularda doğruluk öğrencinin tüm yazılı çalışmalarında ona büyük ölçüde yardım edecek. İmlâ, eğitimin abc'sidir ve temeli tam olarak oturmamış bir öğrenciyeye daha üst şeyleri öğretmek zordur. İkinci olarak, ayrıntılarda doğruluk karakterin bir parçasıdır. Bilgisi doğru olan kişiye güvenebildiğimizi hissedimiz ve ayrıntılarda yarım yamalak olan kimsenin zekâ bakımından zayıf olabileceğinden şüphelenmemiz yerindedir. Gençlik sabır, dayanıklılık ve doğruluk alışkanlıklarını yapılandırma zamanıdır ve İngilizce kompozisyon öğrenimi bu amaç için en iyi araçlardan biridir. Üçüncü olarak doğru yazmak için bilinçli bir çaba sarf etmek zorunda olan öğrenci, mutlaka dikkatinin önemli bir kısmını daha önemli meselelerden geri çekmeye zorlanmalıdır.* (Carpenter, 1913: 12).

Carpenter, imlâ ve benzeri konularda doğru kullanım için öğrenciyi üç sebepten dolayı sıkıntıya sokmanın gerekliliğine işaret eder. İlk olarak, imlânın eğitimin temeli olduğu, temel becerileri oturmamış bir öğrenciyeye üst n öğretilmeyeceği; doğruluğun karakterin bir parçası olduğu ve ayrıntılarda yarım yamalak olan kimsenin zekâ bakımından zayıf olabileceği, bilinçli bir çaba sarf etmek zorunda olan öğrencinin dikkatini önemli alanlara yöneltebileceği görüşlerine yer vermektedir. Bütün bunları gerçekleştirmenin anahtarı olarak Carpenter öğrencileri isteklendirmenin önemine dikkat çeker. Carpenter'ın bu görüşü, Ülper, H. & Çeliktürk Sezgin, Z. (2019).’nin “Kişilerin metin yazmaya yönelmesi için isteklenmesi, duyuşsal açıdan hazır olması ve bunu bir alışkanlığa dönüştürmesi gereklidir.” şeklindeki görüşü ile örtüşmektedir.

Burada dikkati çeken önemli bir husus, imlâ ve noktalama kurallarının uyanmanın sadece dilin edimi ile sınırlı olmayıp öğrencinin karakter gelişimi ve irade eğitimine de olumlu etkisine vurgu yapılmış olmasıdır. Tüm dil becerilerinin ortak ürünü olan yazı yazma, pek çok karmaşık eylemler dizisinden oluşan en ileri düzeyde koordine bir iletişim becerisidir.

Paragraflar: Kompozisyonun genel konusuyla ilişkili olan bir başka mesele düşünülmalıdır. Yazılan konunun paragraflara ayrılması düşüncesi herkesçe bilinir, fakat genç yazar kompozisyonunu hangi noktalarda paragraflara ayırması gerektiğini bilmede genellikle gevşektir. Şimdilik olağan yayınlanmış bir denemede paragrafların her birinde en az ortalama yüz elli kelime bulunduğuna dikkat etmesi onun için yeterli olacaktır (Carpenter, 1913: 13).

Üzerinde durulan konulardan biri de yazılan konunun paragraflara ayrılması düşüncesidir. Carpenter, genç kuşakların kompozisyonunu hangi noktalarda paragraflara ayırması gerektiğini bilmede gevşek olduğunu ileri sürmekte ve bunun için niceliğe dayalı bir ön sunmaktadır. Konuyla ilgili Sidekli'nin görüşü: Metin, bilgi, duygu ve düşüncelerin çeşitli biçim, anlatım ve noktalama özelliklerine göre yerleştirildiği yapılardır. Bu yapılara yerleştirme işlemi peş peşe sıralama şeklinde değil, mantıklı bir düzenleme ile gerçekleştirilir. Yani metinde kelime, cümle ve paragraf rastgele değil, belirli bir düzen ve sıra içinde, dil bilgisi kurallarına uygun olarak yerleştirilir. (Yılmaz, 2014 içinde). Metnin planını ilk okuyuşta ya da dinleyişte kavrama ve yazılı sözlü anlatımda planlı çalışma yeteneğini kazandırmak için yazıda paragrafın ne olduğu; metnin dış yapısı, içyapısı (terim verilmeden) sezdirilmelidir. Böylece öğrenciyeye gerek okuduğunu ve dinlediğini tam ve doğru anlamada, gerek yazılı anlatımda kolay, tam ve özellikle planlı anlatma etkinliğinde beceri kazandırılmış olur (Calp ve Calp, 2016).

Yedinci sınıf öğrencilerinin yazdığı metinlerin değerlendirme ortalamalarına göre biçim, kural, sözcük, paragraf, başlık, serim özellikleri bakımından altıncı sınıf öğrencilerinden daha başarılı

bulunmuştur. Araştırmada öğrencilerin metin oluşturmada özellikle yazım ve noktalama kurallarına uymada sıkıntılar yaşadıkları tespit edilmiştir. Metin alanı içinde ve dışında boşluklar bırakma, bitişik el yazısı ile yazma, cümle kurma, paragraf oluşturma, konunun anlatımında asıl olaydan uzaklaşma, ayrıntılara yer verememe; serim bölümünde zaman, kişi, yer, olay öğelerini eksik ya da belirsiz anlatma; olayı tam olarak bitirememesi gibi sorunlarla karşılaştıkları belirlenmiştir (Başkan, 2018: 36).

SONUÇ

Sonuç olarak nesir, üslup ve retorik olmak üzere önemli alanlarda eserlere sahip yazarın görüşleri oldukça dikkat çekicidir. Eserin günümüzden uzak bir dönemde yazılmış olması onun değerini ve işlevini azaltmamıştır. Her bilim gibi dilbilim de geçmişe dayanır, bunu sadece geleneksel öğretilere karşı çıkarak, onları çürüterek değil; aynı zamanda onları geliştirerek, yeniden biçimlendirerek yapar. İncelediğimiz bu metinde, konuşmanın bir sanat olduğu, iyi yazmak için, belirli ilkeleri izlemek gerektiği; ancak bu ilkelerin bilgisinin esas olmadığı, önemli olanın beceriye dönüştürmek olduğu görüşü vurgulanmaktadır. Bu husus, alan yazında yapılan birçok araştırmayla konuşma ve yazma alanlarının bilgiden çok beceri ile elde edileceği düşüncesini desteklemektedir.

“Konuşma Sanatı ve İngilizce Kompozisyon” başlıklı metindeki yaklaşım, günümüz dil öğretimi yöntem ve yaklaşımları arasında dönem farklılığına rağmen birçok benzerlik bulunmaktadır. Bu, diğer başka alanlarda da var olan biliminin birikimlik özelliğinin bir göstergesidir. Özellikle konuşma ve yazma öğretiminde incelediğimiz İngilizce metinde “kuralcı” bir anlayış hâkimken Türkçede dil öğretiminde yapısalcı dil öğretiminin etkisiyle “kuralcı” tutum benimsenmekle beraber son yıllarda bilişsel dil öğretiminin etkisiyle “betimleyici” dil öğretim anlayışının etkisinin olduğu söylenebilir. Dil bilgisinin kurallarını bilen her insanın dili kusursuz konuşup yazacağı söylenemez. Ancak dil bilgisi öğretimi de tümünden yararsız görülemez. “Dil kullanımındaki doğruluk kavramı, büyük ölçüde dil bilgisinin koyduğu kurallarla belirlenir.” şeklindeki görüşler incelediğimiz metnin yazarı Carpenter’ın tezini desteklemektedir.

Her iki dilde de dil bilgisi öğretiminde çoğu zaman dil bilgisi konuları gereğinden çok fazla ayrıntıya boğulmuştur. Söz dizimi bakımından her iki dil farklı cümle dizilişine sahiptir. Türkçede genel olarak özne başta, yüklem sonda, nesne ve tümleçler özne ile yüklem arasında bulunur. İngilizce kurallı cümlede ise özne başta, sonra yüklem, daha sonra nesne veya tümleç/ler (complete) gelir. Türkçe ile İngilizce kökteş (cognate) diller olmayıp farklı dil ailelerinde bulunmaktadır. Türkçe ile İngilizce aynı alfabe ve benzer noktalama işaretlerini kullanmaktadır. Her iki dil arasında benzerlikler olmasına karşın, ses, kelime ve cümle yapılarında önemli farklar bulunmaktadır. Farklı coğrafya ve kültürlerde konuşma ve yazma stillerinin değişmesi yanında, diller de yazım kuralları ve anlatım biçimleri bakımından birbirinden farklılık gösterebilir. Bu farklılıklar noktalama işaretlerinin kullanımı, kelimelerin yazımlarındaki biçimsel farklılıklar, düşüncelerin düzenlenmesi yani kompozisyon gibi metne bağlı özelliklerdir.

Yazma süreci bilişsel açıdan oldukça karmaşıktır. Bu beceri alanında teknik bilgi ve birikimi gerektirir. Bir dilin yapısı ve işleyiş kuralları bilinmeden o dille etkili ve doğru yazılı ürünler elde etmek güçtür.

Kompozisyon oluştururken, öğrencinin zihni bakımdan donanımlı olması yani, kompozisyonun dayandığı temel ilkeleri bilmesi önemlidir. Ancak yazma, başka alanlarda olduğu gibi beceri ve yakınlık da önemlidir. Beceri ve yakınlık kimilerinde doğuştan getirilen bir yeti olmakla beraber, bütün yetenekler ancak tekrar ve alıştırmalarla mükemmel bir düzeye ulaşır. Bunlar yapılmazsa, doğuştan da gelmiş olsa bazı yetiler zamanla körelebilir. Bu bakımdan güzel konuşma alanında bol yaşantı kazan/dır/mak esas alınmalıdır. Dil bilgisi çalışmalarının mekanik ve sadece yapıyla ilgili çalışmalar olmadığı, yapılan çözümlenmelerin herhangi bir metindeki derin yapıyı kavratmak olduğu öğrencilere sezdirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Aksan, D. (1998). *Anlambilim, anlambilim konuları ve Türkçenin anlambilimi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Aksan, D. (2009). *Her yönüyle dil, ana çizgileriyle dilbilim*. Ankara: TDK., 1, 2, ve 3. cilt.
- Atlan C., Morris,; Biron, Walker, (1964). *College English (The First Year) Fundamentals of Speaking*. 1964, s. 690- 699, New York, (çev. M. Calp)
- Avcı, E. (2006). *İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin yaptıkları yazılı anlatım yanıtlarının incelenmesi: Muğla ili örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Avcı A. S., İşeri, K. (2014). Yaratıcı yazma etkinliklerinin sekizinci sınıf öğrencilerinin yazma eğilimleri ve yazma kaygılarına etkisi. *International Journal of Language Academy*.
- Aysever, (2000). *Dil Felsefesi "Sözedimleri Kuramı ve John Searle" John Searle, Sözediml* (çev. L. Aysever). İstanbul: Ayraç Yayınevi.
- Başkan, A. (2018). Kelime ve dil bilgisi düzeyinin yedinci sınıf öğrencilerinde yazma becerisi ile ilişkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Bayraktar, N., Ercan, Y - Halil İ. Tekşan K, vd. (2007). Türk Dili yazılı anlatım sözlü anlatım, 2. bas., Ankara: Nobel Yayınları.
- Bilgegil, M. K. (2015). *Edebiyat bilgi ve teoriler*. Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi.
- Burdurlu, İ. Z. (1962). İlkokullarda dil bilgisi çalışmaları. *ilköğretim*, C. XXVII, S. 500.
- Calp, M. (2015). Yazılı anlatım performansı ile anlatımda kullanılan cümleler arasındaki ilişki: 8. ve 11. sınıflar örneği. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*. Cilt: 23, Sayı: 3, Kastamonu.
- Calp, M.; Calp, Ş. (2016). *Özel öğretim alanı olarak TÜRKÇE ÖĞRETİMİ I – II*, Nobel Akademik Yayıncılık, Eğitim Danışmanlık Tic. Ltd. Şti. Ekim 2016 Ankara.
- Calp, M. (2017). *Edebiyat bilgi ve kuramları I*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Carpenter, George R. (1913). *Rhetoric and English composition*, New York, The Macmillan Company London,
- Celce-Murcia, M. and Hiles, S. L. (1988). *Techniques and resources in teaching grammar*. New York: Oxford University Pres.
- Celce-Murcia, M. (1991). *Grammar pedagogy in second and foreign language teaching*. TESOL Quarterly, 25, 459-480.
- Crystal, David (1989). *The Cambridge Encyclopaedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Çadırcı, Ahmet (2010). Retorik – Aristoteles. *Hukuk Gündemi Dergisi*.
- Çocuk, H. E., Kanatlı F. (2012). Yazılı anlatım ürünlerinde türkçe eğitimi lisans öğrencilerinin metinsellik ölçütlerini kullanabilme durumları: mersin üniversitesi örneği, Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı.
- Demir, C. (1997). Atatürk döneminde bir ve tam devreli liselerde (Ortaokul ve Liselerde) Türk Dili ve edebiyatı eğitimi ve öğretimi. Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Demirel, Ö. (1999). *İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi*. İstanbul: MEB Basımevi.
- Demirel, Ö. (2000). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem-a Yayıncılık.
- Doğan, C. (2006). Arapça öğretiminde yöntem orijinli problemler ve çözüm önerileri. *Nüsha Şarkiyat Araştırmaları Dergisi*, - onlinearabic.net
- Doğan, Y. (2009). Konuşma becerisinin geliştirilmesine yönelik etkinlik önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 185-204. Retrieved from <http://dergipark.org.tr/pub/tebd/issue/26140/275307>
- Eker, S., (2011). *Çağdaş Türk Dili*, Ankara: Grafiker Yayınevi, 7. Baskı.
- El-Arabî, S. Abdulmecîd; Işkın, G. Sebati. (). Dil Öğreniminde Dilbilimsel Esaslar
- Erdiken, B. (2010). İşitme engelli öğrencilere yazılı anlatım öğretiminde iki yaklaşım ve değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*, 186: 111-132.
- Ergin, M. (2003). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yay.
- Ediskun, H. (1988). *Türk Dil bilgisi* (3. Baskı). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Göçer, A. (2008). Türkçe dil bilgisi öğretiminde çözümleme yönteminin kullanımı. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(10): 101-120.
- Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *The Journal of International Social Research*, 3(12), 178-195.
- Göçer, Ali (2018). Temel dil becerilerinin birbirleriyle ilişkisi ve bireyin anlam evreninin gelişimi ve gerçek yaşam açısından önemi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 7(4), 40-50.
- Graves, D. H. (1983). *Writing: Teachers and Children at Work*. London: Heineman Educational Books.
- Güneş, F., (2007a). *Kuram ve uygulamada yazma eğitimi*, Pegem Akademi Yayıncılık, 159-190, Ankara.
- Güneş, F., (2007b). *Türkçe Öğretimi ve zihinsel yapılandırma*, Nobel Yayın Dağıtım, Birinci Basım, Eylül, Ankara.
- Güneş, F., (2011). Dil öğretim yaklaşımları ve türkçe öğretimindeki uygulamalar, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Mustafa Kemal University Journal of Social Sciences Institute, Yıl/Year: Cilt/Volume: 8, Sayı/Issue: 15, s. 123-148,
- Hengirmen, M. (1998) *Türkçe Temel Dil bilgisi*, Engin Yayınevi Ankara 1998; s. 22.
- <https://asimekrem.tumblr.com/tagged/Epiharmus> (Erişim Tarihi: 23 Mayıs 2019).
- <https://translate.google.com.tr/translate?hl=tr&sl=en&u=https://www.britannica.com/biography/Richard-Steele&prev=search> (Erişim tarihi: 05.03.2019).
- <https://www.revolv.com/page/George-Rice-Carpenter> (Erişim tarihi: 05.03.2019)
- Hutchinson, D., McCavitt, S., Rude, K., Vallow, D. (2002). Improving Student Achievement through Grammar Instruction. Unpublished master dissertation, Saint Xavier University, Chicago, Illinois.
- İşcan, A. (2007). İşlevsel dil bilgisinin türkçe öğretimindeki yeri, *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1: 253-258.

- Kaplan, M., (1972). Hisar Dergisi, Mayıs, s. 9 (Erişim tarihi: 05.03.2019) <http://lisanveedebiyat.blogcu.com/mehmet-kaplan-kompozisyon/3264979>
- Karadüz, A. (2009). Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme uygulamalarının “yapılandırmacı öğrenme” kavramı bağlamında eleştirisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. XXII(1), 189-210.
- Karasar, N., (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. 32. Basım, Nobel Yayınevi, Ankara.
- Kerimoğlu, C. (2006). Türkçe dil bilgisi öğretiminde söz dizimi ile ilgili kabuller üzerine 1 (kelime grupları), *DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 106-118.
- Kıran A., Kıran Z. (2000). Dilbilim giriş (Dil bilgisinden Dilbilime) Tıpkıbasım, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Larsen-Freeman, D., and Anderson M. (2007). *Techniques and Principles in Language Teaching*, OUP, 2. B1. Third Edition, Oxford.
- Lyons, John (1990). *Language and Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mayring, P. (2000). *Nitel Sosyal Araştırmaya Giriş*. (Çevirenler: Adnan Gümüş ve M. Sezai Durgun), Baki Kitapevi: Adana.
- Mehmed Rifat, (1308). *Mecâmiü'l-Edeb (3 cilt)*. İstanbul.
- Mesthrie, R., J. Swann, A. Deumert and W.L. Leap (2000). Clearing the Ground: Basic Issues, Concepts and Approaches. Mesthrie, R., J. Swann, A. Deumert and W.L. Leap. *Introducing Sociolinguistics*. . Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Milroy, James (1998). “Children can't speak or write properly any more”. *Language Myths*. Ed. Laurie Bauer and Peter Trudgill. London: Penguin Books. 58-65.
- Moran. B., (1994). *Edebiyat Kuramları ve Eleştirisi*, Cem Yayınevi, 9. Baskı, Beyoğlu İstanbul.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe öğretimi yazıları*. Ankara: Öncü Kitap.
- Özdemir, E. (1991). *Konuşma Öğretimi* (ss. 97-113), Türk Dili ve Edebiyatı Öğretimi (Editör: Bekir Özer). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Özdemir, M., (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özdemir, N. H. ve Erdem, İ (2011). Türkçe öğretmen adaylarının yazma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 102-129.
- Preston, Dennis R. (1998). “They speak really bad English down South and in New York City”. *Language Myths*. Ed. Laurie Bauer and Peter Trudgill. London: Penguin Books. 139-149.
- Sami, Şemseddin. (1317). *Kâmûs-ı Türkî*. Dersaadet. (1317)
- Sever, S. (2000). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. 3. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Tansel, F. A. (1987). İyi ve doğru yazma usûlleri: Kompozisyon - Millî Kültür Yayınları, Ankara.
- Tepeli, Y.; Ertane Baydar, A. (2013). Yazılı anlatım becerisi kazandırma çalışmalarında anlatım türlerinin önemi, *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 0 (50).
- Tonyalı, E. (2010). Yaratıcı yazma uygulamalarının ilköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin yazma becerilerine etkisi, *Basılmamış Yüksek Lisans Tezi*, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Uslu Üstten, A. (2014). Ortaokul öğrencilerinin yazma çalışmalarında kullandıkları kelime türleri üzerine bir değerlendirme. *International Journal of Language Academy*, 2(3), 232-242.

Ülper, H. & Çeliktürk Sezgin, Z. (2019). Eğitim fakültesi öğrencilerinin yazma alışkanlığı profillerinin belirlenmesi. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Dergisi, 49, 166-170

Vygotsky, L. S. (1998). *Düşünce ve dil*, (Çev: S. Koray), İstanbul: Toplumsal Dönüşüm Yayınları.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 7. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, M. (Ed.). (2014). *Yeni gelişmeler ışığında Türkçe öğretimi*. İçinde Sidekli, S., *Metin Öğretimi*, Ankara: Pegem.

Extended Abstract

In this study, the text titled “The Art of Speech and English Composition” is discussed. The ability of authors and speakers to express themselves fully and accurately in a linguistic community depends on their effective and correct use of these two language skills. It is emphasized in the examined text that the way to obtain skills related to speaking and writing is to apply the principles rather than to be content with the theoretical knowledge learned about them. The aim of this study is to determine the similarities and differences between today's linguistic and grammatical theories and practices by making a linguistic analysis on the text titled “The Art of Speech and English Composition” by making a linguistic analysis. The study was carried out according to the case study model, which is one of the qualitative research models. Qualitative research is a way of obtaining information by observing, interviewing or evaluating documents with their natural appearance in the environment in which they are connected and in which they are located. Qualitative research method can be defined as theory development by analyzing the information obtained. (Özdemir, 2010). The case study screening model is screening arrangements that aim to reach a judgment about that unit by determining its relationship with itself and its environment, the depth and width of a certain unit in the universe (individual, family, school, hospital, association and so on). These are also called "monograph" studies. The information collected with such arrangements is valid only for the unit under examination and is not intended to be generalized beyond that. However, with the increase of the number of case studies examined, generalizability can also be provided (Karasar, 2016: 119). In addition to having a philological character, this study also sets an example for pragmatic, a branch of linguistics. There are three types of information gathering methods commonly used in qualitative research: Interview, observation and examination of written documents. In this research, document review method was used. Document review involves the analysis of written materials that contain information about the facts and events to be investigated. By making a linguistic analysis on the text titled "The Art of Speech and English Composition", it was tried to determine the issues related to the theory and practice of oral and written expression skills. The path followed in this study is as follows: Basically, the art of speech and text with explanation content were examined. Document review involves the analysis of written materials that contain information about the concept, phenomenon or events that are aimed to be researched. Each part of the translated text is numbered in accordance with its original. The translation text is written in italics. Thus, the contact of the reader was tried to be provided with the original text. In this study, the text titled “Rhetoric and English Composition George by George R. Carpenter was studied. This text has the integrity of meaning in itself. The text was translated into Turkish by the researcher. The text focuses on the importance, quality and acquisition of speaking and writing from language skills. Data were obtained through document review. The similarities and differences between the views put forward in this translation text and the current approaches to language teaching were pointed out. The text discussed in this study is an instructive text on art of speech and expression. The text, as can be understood from the title, consists of two main sections. These are “Rhetoric” and “English Composition. The text consists of 19 subunits, which have integrity in their meaning, and the principles of cohesion and consistency are observed. As explained in this translated text, what the author of this book does is to write in the most

straightforward manner the basic rules and principles of the art of speech as best as possible and to provide appropriate examples for the implementation of these rules. The most important thing that teachers can do is to ensure that their students learn these rules and principles thoroughly and apply them intelligently in the exercises given. In an environment where our world is getting smaller and the need for communication increases, the learning / acquisition of skills related to the use of language becomes important. The fact that this text was written in the past does not decrease its function and value. On this subject Kıran A .; Kıran Z. suggests the following views: Today's linguistics is not a branch of science that has emerged as a result of the work of several linguists, it is a branch of science that has been formed by criticizing and developing the principles and concepts inherited from a 2500-year long, historical past. Therefore, a disconnected perspective on linguistics is not very healthy (Kıran A .; Kıran Z., 2000: 31). Linguistics, like any science, is based on the past, not only by opposing traditional teachings, but by refuting them; he also does them by developing and reformatting them. In this text we have examined, speaking is an art, in order to write well, it is necessary to follow certain principles; it is emphasized that the knowledge of these principles is not essential, the important thing is to turn it into skill. This point supports the idea that speaking and writing areas will be obtained with more skill than knowledge with many researches in the literature. Despite the period difference, there are many similarities between the approach in the text titled “The Art of Speech and English Composition” and today's language teaching methods and approaches. While a “prescriptive” approach is dominant in the English text we have examined especially in speaking and writing teaching, it can be said that in Turkish language, the “descriptive” language teaching approach has been influenced by the effect of cognitive language teaching in recent years with the effect of structuralist language teaching. It should make students aware that grammar studies are not mechanical and only studies related to structure, and that the analysis is to grasp the deep structure in any text. When creating a composition, it is important for the student to be mentally equipped, that is, to know the basic principles on which the composition is based. However, writing and skill and predisposition are also important, as in other fields. Skill and predisposition is an innate ability in some, but all abilities only reach a perfect level through repetition and practice. If these are not done, some orphans may become blunt over time, even if they are congenital.

